ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 11. januára 2007 *

Vo veci C-384/05,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko) zo 14. októbra 2005 a doručený Súdnemu dvoru 24. októbra 2005, ktorý súvisí s konaním:

**Johan Piek**

proti

**Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,**

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda komory K. Lenaerts (spravodajca), vykonávajúci funkciu predsedu štvrtej komory, sudcovia J. N. Cunha Rodrigues a K. Schiemann,

* Jazyk konania: holandčina.

generálny advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. septembra 2006,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— pán Piek, v zastúpení: A. van Beek a G. de Jager, advocaten,

— holandská vláda, v zastúpení: H. G. Sevenster, M. de Mol a P. van Ginneken, splnomocnení zástupcovia,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: H. Tserepa-Lacombe a M. van Heezik, splnomocnené zástupkyne,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

## Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výrobných kvót na mliečne výrobky vyplývajúcich z nariadenia Rady (EHS) č. 804/68 z 27. júna 1968 o spoločnej

organizácii trhu s mliekom a mliečnymi výrobkami [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 148, s. 13), zmeneného a doplneného nariadením Rady (EHS) č. 856/84 z 31. marca 1984 (Ú. v. ES L 90, s. 10), a z nariadenia Rady (EHS) č. 857/84 z 31. marca 1984 o všeobecných pravidlách uplatňovania poplatku podľa článku 5c nariadenia č. 804/68 (Ú. v. ES L 90, s. 13), a presnejšie výkladu článku 3 bodu 1 nariadenia č. 857/84.

2 Tento návrh pod podaný v rámci sporu vedenom medzi pánom Piekom, výrobcom mlieka, ktorý uzatvoril v roku 1979 na základe nariadenia Rady (EHS) č. 1078/77 zo 17. mája 1977, ktorým sa zavádza systém prémií za neuvádzanie mlieka a mliečnych výrobkov na trh a za konverziu mliečnych stád [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 131, s. 1), dohodu o neuvádzaní mlieka na trh na obdobie štyroch rokov s fondom pre rozvoj a ozdravenie poľnohospodárstva (Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw, ďalej len „dohoda ‚SLOM'") na Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (ministerstvo poľnohospodárstva, životného prostredia a rybolovu) vo veci zamietnutia priznania osobitného referenčného množstva na základe článku 3 bodu 1 druhého pododseku nariadenia č. 857/84.

## Právny rámec

*Právna úprava Spoločenstva*

3 Spoločná organizácia trhu v oblasti mlieka a mliečnych výrobkov bola zavedená nariadením č. 804/68.

4 Na účely zbavenia sa štrukturálnych prebytkov zaviedlo nariadenie č. 1078/77 systém prémií určených poľnohospodárom, ktorí sa zrieknu uvádzať na trh mlieko

a svoje mliečne výrobky (prémie za neuvedenie na trh) alebo ktorí konvertujú svoje stáda dojníc na stáda určené pre výrobu mäsa (prémie za konverziu). Prémia za neuvádzanie na trh sa poskytuje na žiadosť každému výrobcovi, ktorý sa po dobu minimálne štyroch rokov zaviaže k tomu, že nebude prenechávať za odmenu alebo bezplatne mlieko ani mliečne výrobky pochádzajúce z jeho poľnohospodárskeho podniku.

5 Nariadenie č. 856/84 vložilo do nariadenia č. 804/68 článok 5c, ktorým sa zaviedol systém dodatočného poplatku týkajúceho sa dodávok mlieka a ktorého ods. 1 uvádza:

„...

Systém poplatkov sa uplatňuje v každom regióne územia členských štátov podľa jednej z nasledujúcich schém:

*Schéma A*

— Každý výrobca mlieka alebo mliečnych výrobkov je povinný zaplatiť poplatok z množstva mlieka a/alebo jeho ekvivalentu, ktoré dodal nákupcovi a ktoré za predmetné obdobie dvanástich mesiacov prekračuje určené referenčné množstvo.

...“ [*neoficiálny preklad*]

6 Spôsoby výkonu nariadenia č. 804/68, zmeneného a doplneného nariadením č. 856/84, sú upravené v nariadení č. 857/84.

7 Podľa článku 2 ods. 1 nariadenia č. 857/84 je referenčné množstvo mlieka alebo jeho ekvivalent určené na základe množstva dodaného výrobcom počas kalendárneho roku 1981. V zmysle odseku 2 toho istého článku si členské štáty môžu zvoliť rok 1982 alebo 1983 ako referenčný rok. V Holandsku bol určený ako referenčný rok 1983.

8 Článok 3 nariadenia č. 857/84 upravuje:

„Na určenie referenčných množstiev v článku 2 a v rámci použitia schém A a B sa berú do úvahy určité osobitné situácie za nasledujúcich podmienok:

1. výrobcovia, ktorí prijali plán rozvoja výroby mlieka na základe smernice 72/159/EHS, a predložili ho pred 1. marcom 1984, môžu podľa rozhodnutia členského štátu získať:

   — pokiaľ sa plán vykonáva, osobitné referenčné množstvo, ktoré zohľadňuje množstvá mlieka a mliečnych výrobkov upravených v pláne rozvoja,

— pokiaľ sa plán vykonal po 1. januári 1981, osobitné referenčné množstvo, ktoré zohľadňuje množstvá mlieka a mliečnych výrobkov, ktoré boli dodané v priebehu roka, ktorého sa plán ukončil.

Rovnako, pokiaľ členský štát disponuje dostatočnými informáciami, je potrebné zohľadniť aj investície, ktoré boli uskutočnené bez plánu rozvoja;

...“ [*neoficiálny preklad*]

9 Nariadením Rady (EHS) č. 764/89 z 20. marca 1989, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 857/84 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 84, s. 2), doplnil do tohto nariadenia okrem iného článok 3a, v zmysle ktorého môžu byť priznané osobitné referenčné množstvá pre výrobcov, ktorí z dôvodu záväzku vzniknutého na základe nariadenia č. 1078/77 (záväzok odpovedajúci v Holandsku dohode „SLOM“) a zaniknúceho, v jednotlivom prípade, po 30. septembri 1983 alebo po 31. decembri 1983 nemohli získať referenčné množstvo na základe článku 2 nariadenia č. 857/84. Priznanie takéhoto špecifického množstva predpokladalo dodržanie podmienok upravených nariadením č. 764/89.

10 Z článku 5 nariadenia č. 857/84 vyplýva, že dodatočné referenčné množstvá upravené najmä v článku 3 toho istého nariadenia môžu byť priznané iba do výšky množstva zaručeného pre každý členský štát. Tieto množstvá musia byť odpočítané od vnútroštátnej rezervy. Tá je tvorená z referenčných množstiev, ktoré neboli pridelené výrobcom, a z referenčných množstiev uvoľnených najmä z dôvodu zanechania činnosti výrobcov.

*Holandská právna úprava*

11 Príslušná holandská právna úprava sa nachádza v ministerskom rozhodnutí o dodatočnom poplatku (Beschikking Superheffing) z 18. apríla 1984, ktorý nadobudol účinnosť 1. apríla 1984.

12 Podľa článku 2 ministerského rozhodnutia z 18. apríla 1984 dodatočný poplatok je výrobca povinný zaplatiť v prípade prekročenia referenčného množstva, ktoré mu bolo priznané.

13 Základné pravidlo týkajúce sa dodatočného poplatku za mlieko pri určení referenčného množstva je uvedené v článku 5 ministerského rozhodnutia z 18. apríla 1984, ktorý v znení účinnom v čase rozhodnom z hľadiska skutkového stavu vo veci samej, teda v znení vyplývajúcom z ministerského rozhodnutia upravujúceho rozhodnutie o dodatočnom poplatku (mlieko) [Wijziging Beschikking Superheffing (melk)] z 28. marca 1985, upravuje, že poplatok nie je potrebné odviesť za množstvo, ktoré bolo dodané v roku 1983, znížené o 8,65 %.

14 Článok 3 nariadenia č. 857/84 bol vykonaný článkom 11 ministerského rozhodnutia z 18. apríla 1984, ktorý upravuje pravidlá pridelenia osobitných referenčných množstiev. V znení účinnom v čase rozhodnom z hľadiska skutkového stavu vo veci samej toto ustanovenie upravovalo:

„1. Každý, kto dojednal investičné záväzky po 1. septembri 1981, ale pred 1. marcom 1984, sa môže dovolávať ustanovení tohto článku a uplatňovať nárok na osobitné množstvo, ktoré sa odchyľuje od množstva uvedeného v článku 5 ods. 1 alebo v článku 5 ods. 2. Tento nárok sa môže uplatňovať aj vtedy, keď obdobné záväzky dojednal iný subjekt vecných práv k predmetnému podniku.

2. Investičnými záväzkami v zmysle odseku 1 sa rozumejú záväzky uskutočniť investície alebo záväzky dohodnuté v rámci rozhodnutia týkajúceho sa poľnohospodárskych podnikov, ktoré sa môžu rozvíjať (Besluit landbouwbedrijven met ontwikkelingsmogelijkheden, Stcrt 1974, 83 a 89) na účely výkonu schváleného plánu rozvoja:

a) buď v sume minimálne 50 000 [NLG] určenej na nahradenie častí existujúcich prevádzok alebo na zvýšenie ich počtu, pričom sa operácie musia týkať aspoň 20 % poľnohospodárskeho podniku s minimálnym počtom piatich nahradených alebo doplnených prevádzkarní a celkový počet prevádzkarní nemôže prevyšovať šesťdesiat;

b) alebo v sume minimálne 100000 [NLG] určenej na nahradenie časti existujúcich prevádzkarní alebo na zvýšenie ich počtu, pričom sa operácie musia týkať aspoň 25 % poľnohospodárskeho podniku a celkový počet prevádzkarní musí byť vyšší než šesťdesiat.

‚Investičnými záväzkami' sa rozumejú aj záväzky dohodnuté vo výške aspoň 90 % súm uvedených v písm. a) alebo b), pokiaľ dotknutá osoba môže preukázať, že osobne vykonala práce v hodnote rovnajúcej sa aspoň rozdielu medzi sumou uvedenou v písm. a) alebo b) a sumou, v ktorej boli záväzky dohodnuté.

3. Prevádzkarne v zmysle odseku 2 sa rozumejú upravené prevádzkarne pre dojnice alebo otelené kravy, ako aj úpravy, ktoré sa priamo týkajú týchto prevádzkarní, pokiaľ tieto prevádzkarne a úpravy boli skutočne sprevádzkované po 1. januári 1982.

4. Osobitné množstvo uvedené v odseku 1 sa rovná množstvu, ktoré dotknutá osoba dodala do podniku, kde sa investície uskutočnili, v priebehu dodacej lehoty 52 týždňov, ktorá prakticky zodpovedá kalendárnemu roku a ktorá predchádza dojednaniu záväzkov uvedených v odseku 1, množstvu, ku ktorému je potrebné doplniť počet kilogramov, pre ktorý sa nárok priznáva a ktorý sa počíta podľa nasledujúceho vzorca: celkový počet doplnkových (dodatočných) prevádzkarní alebo nových prevádzkarní mínus počet dojníc alebo otelených kráv, ktoré boli v podniku k dispozícii v priebehu roku, ktorý predchádzal dojednaniu záväzkov, pokiaľ je toto číslo vyššie než počet prevádzkarní, ktoré boli k dispozícii pred rozšírením mínus 20 % tohto rozšírenia, vynásobený 5 500 a výsledok znížený o 8,65 % vzhľadom na to, že:

a) pokiaľ ku skutočnému sprevádzkovaniu v zmysle odseku 3 došlo v roku 1983, sú zohľadnené dve tretiny množstva vypočítaného podľa vyššie uvedeného vzorca bez toho, aby bol dotknutý článok 5 ods. 1 alebo 2, a že

b) pokiaľ ku skutočnému sprevádzkovaniu v zmysle odseku 3 došlo pred 1. aprílom 1985, je zohľadnená polovica tohto množstva bez toho, aby bol dotknutý článok 5 ods. 1 alebo 2;

c) pokiaľ ku skutočnému sprevádzkovaniu v zmysle odseku 3 došlo po 31. marci 1985, ale pred 1. januárom 1986, použije sa iba článok 5 ods. 1 alebo 2.

Pokiaľ ku skutočnému sprevádzkovaniu v zmysle odseku 3 došlo po roku 1985, nemôže sa priznať žiadny nárok na osobitné množstvo na základe ustanovení tohto

článku. U výrobcov, ktorí v priebehu roku, ktorý predchádzal roku dojednania záväzkov, neuskutočnili žiadnu dodávku alebo uskutočnili priamy predaj, sa vzorec počíta použitím 10 % namiesto 20 %.

...“

15 Rozhodnutie týkajúce sa dodatočného poplatku, ktorému podliehajú účastníci systému porážky alebo konverzie mliečneho stáda (Beschikking Superheffing SLOM-deelnemers), zo 16. mája 1989 sa týkalo výrobcov mlieka a mliečnych výrobkov, ktorí v roku 1983 nemohli dodať mlieko z dôvodov záväzku vyplývajúceho z dohody „SLOM“. Táto právna úprava im umožnila získať osobitné referenčné množstvo.

**Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky**

16 Pán Piek, výrobca mlieka v Holandsku, v roku 1979 uzatvoril s fondom pre rozvoj a ozdravenie poľnohospodárstva dohodu „SLOM“, podľa ktorej sa zaviazal od 11. marca 1980 do 10. marca 1984 nedodávať mlieko alebo mliečne výrobky s tým, že sa mu za to bude vyplácať prémia. Pán Piek teda konvertoval svoj dobytok a premenil svoj poľnohospodársky podnik zameraný na výrobu mlieka na poľnohospodársky podnik zameraný na chov stáda určeného na výrobu mäsa.

17 V rámci operácie sceľovania pozemkov mohol pán Piek získať do dispozície pozemok s rozlohou 36 hektárov susediaci s budovami jeho poľnohospodárskeho podniku, parcelu, ktorá mu bola pridelená za podmienky, že na nej (opäť) zavedie výrobu mlieka a mliečnych výrobkov.

18 Zmena plánu užívania pozemkov nevyhnutná na tento účel bola sama podmienená tým, že pán Piek pred 1. júlom 1981 požiada o povolenie výstavby stajne a že stavebné práce na tejto stajni sa začnú v roku 1981. Dňa 11. júna 1981 pán Piek podpísal s podnikmi tri zmluvy na účely výstavby základov a budovy a ďalej úpravy stajne pre dojnice. Táto výstavba sa skončila v roku 1983.

19 Dňa 27. júna 1984 podal pán Piek na základe článku 11 ministerského nariadenia z 18. apríla 1984 žiadosť, ktorá tvorí základ prejednávaného návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

20 Táto žiadosť bola zamietnutá rozhodnutím z 12. októbra 1984 z dôvodu, že investičné záväzky týkajúce sa výroby mlieka boli dohodnuté pred 1. septembrom 1981. Článok 11 ods. 1 ministerského nariadenia z 18. apríla 1984 pritom požadoval, aby tieto investičné záväzky boli dojednané medzi 1. septembrom 1981 a 1. marcom 1984.

21 Pán Piek proti tomuto rozhodnutiu podal na Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij sťažnosť. Táto sťažnosť bola vyhlásená za nedôvodnú rozhodnutím z 12. júna 1985, ktoré potvrdilo rozhodnutie z 12. októbra 1984.

22 Pán Piek sa následne obrátil na rôzne holandské súdy. Na Hoge Raad der Nederlanden bola vec prvýkrát predložená v rámci opravného prostriedku proti rozsudku Gerechtshof te 's-Gravenhage z 18. mája 2000 a Hoge Raad der Nederlanden svojím rozsudkom z 24. mája 2002 tento rozsudok zrušil. Potom bola vec vrátená na Gerechtshof te Amsterdam a žalobca pred Hoge Raad der Nederlanden podal proti rozsudku vydanému týmto súdom opravný prostriedok.

23 Vnútroštátny súd ešte upresňuje, že v dôsledku dohody „SLOM", ktorú uzatvoril, žalobca v konaní vo veci samej v roku 1983, roku vybranom Holandským kráľovstvom za referenčný rok, nedodal mlieko ani mliečne výrobky. Nemohol získať ani osobitné referenčné množstvá na základe nariadenia zo 16. mája 1989.

24 Za týchto podmienok Hoge Raad der Nederlanden rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Odporuje článku 3 bodu 1 nariadenia č. 857/84 vnútroštátna úprava prijatá na vykonanie tohto ustanovenia, ktorá stanovuje, že výrobcovia, ktorí prijali investičné záväzky nezávisle od toho, či sa tak stalo v rámci rozvojového plánu, môžu získať osobitné referenčné množstvo iba vtedy, ak tieto investičné záväzky prijali po 1. septembri 1981, ale pred 1. marcom 1984?

2. Ak sa otázka č. 1 nedá zodpovedať vo všeobecnosti: pomocou akých kritérií sa má posúdiť, v akej miere je časové obmedzenie spomenuté v otázke č. 1 zlučiteľné s nariadením č. 857/84?"

## O prejudiciálnych otázkach

25 Svojimi dvoma otázkami, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, si vnútroštátny súd kladie otázku s ohľadom na právomoc, ktorú má členský štát, aby vnútroštátnym opatrením na vykonanie článku 3 ods. 1 nariadenia č. 857/84 obmedzil kategóriu výrobcov mlieka, ktorí môžu mať nárok na osobitné referenčné množstvo, na výrobcov, ktorí investičné záväzky dojednali od 1. septembra 1981 do 1. marca 1984, či už v rámci plánu rozvoja, alebo nie, a vylúčil tým výrobcov mlieka, ktorí takéto záväzky dojednali pred 1. septembrom 1981.

26 Na úvod je potrebné pripomenúť, že nariadenie č. 856/84 zaviedlo dodatočný poplatok vyberaný z dodaných množstiev mlieka, ktoré prekračujú referenčné množstvo vymedzené pre každý členský štát.

27 Ako bolo upresnené v bode 7 tohto rozsudku, Holandské kráľovstvo, využívajúc voľbu upravenú v článku 2 ods. 2 uvedeného nariadenia, stanovilo, že na jeho území sa referenčné množstvo rovná množstvu mlieka alebo ekvivalentu mlieka dodaného alebo odkúpeného v priebehu kalendárneho roku 1983.

28 Odchýlky od týchto pravidiel, ktoré stanovia možnosť, aby výrobcovia v určitých osobitných situáciách a za určitých podmienok získali osobitné referenčné množstvo, sú upravené najmä v článku 3 nariadenia č. 857/84.

*O existencii voľnej úvahy v rámci článku 3 bodu 1 nariadenia č. 857/84*

29 Pokiaľ ide o odchýlky uvedené v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 857/84, Súdny dvor uznal, že členské štáty majú voľnú úvahu, aby stanovili alebo nestanovili pridelenie osobitných referenčných množstiev výrobcom uvedeným v tomto ustanovení (rozsudok z 15. februára 1996, Duff a i., C-63/93, Zb. s. I-569, bod 11) a aby prípadne stanovili rozsah týchto pridelení na účely zohľadnenia práve vykonávaného plánu rozvoja (rozsudok z 11. júla 1989, Cornée a i., 196/88 až 198/88, Zb. s. 2309, bod 13) alebo plánu rozvoja vykonávaného po 1. januári 1981 (rozsudok z 12. júla 1990, Spronk, C-16/89, Zb. s. I-3185, body 11 a 12).

30 Na rozdiel od žalobcov vo vyššie uvedených veciach pán Piek uskutočňoval svoje investície mimo rámca plánu rozvoja v zmysle článku 3 ods. 1 prvého pododseku nariadenia č. 857/84.

31 Ako zdôraznila Komisia, je však potrebné pripustiť, že členské štáty majú rovnakú voľnú úvahu v prípade uvedenom v článku 3 ods. 1 druhom pododseku nariadenia č. 857/84. Pán Piek nakoniec nespochybnil existenciu tejto voľnej úvahy ako takú, ale spochybnil možnosť, že táto voľná úvaha umožní členskému štátu obmedziť priznanie osobitného referenčného množstva výrobcom mlieka, ktorí investičné záväzky dojednali po 1. septembri 1981, a teda obmedziť kategóriu výrobcov, ktorí môžu mať na také množstvo nárok.

*O hraniciach voľnej úvahy vykonávanej na základe článku 3 ods. 1 nariadenia č. 857/84*

32 Pokiaľ sa členský štát rozhodne využiť možnosť, ktorou disponuje, aby priznal osobitné referenčné množstvo na základe článku 3 ods. 1 prvého pododseku nariadenia č. 857/84, priestor pre úvahu, ktorý má k dispozícii, je obmedzený požiadavkami vyplývajúcimi zároveň z textu predmetného ustanovenia, z cieľa, ktorý sleduje, a zo zásady zákazu diskriminácie (pozri rozsudok Spronk, už citovaný, body 13 a 17).

33 Aj keď boli tieto požiadavky formulované v rámci právomoci priznanej členským štátom, aby stanovili úroveň jednotlivých referenčných množstiev v prospech jednotlivých výrobcov, ktorí prijali plán rozvoja, ktorého sa týka už citovaný rozsudok Spronk, je potrebné predpokladať, že ide o požiadavky použiteľné aj na podmienky stanovené členským štátom na účely pridelenia osobitných referenčných množstiev v prípade investícií uskutočnených bez plánu rozvoja v zmysle článku 3 ods. 1 druhého pododseku nariadenia č. 857/84.

34 Okrem toho sú podľa ustálenej judikatúry vnútroštátne orgány pri prijímaní vykonávacích opatrení k právnej úprave Spoločenstva povinné vykonávať svoju diskrečnú právomoc s ohľadom na všeobecné zásady práva Spoločenstva, ku ktorým patria zásada proporcionality, právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery (pozri najmä rozsudky z 20. júna 2002, Mulligan a i., C-313/99, Zb. s. I-5719, body 35 a 36; z 25. marca 2004, Cooperativa Lattepiù a i., C-231/00, C-303/00 a C-451/00, Zb. s. I-2869, bod 57, a zo 14. septembra 2006, Slob, C-496/04, Zb. s. I-8257, bod 41).

35 Práve s ohľadom na tieto zásady je potrebné určiť, či daný členský štát svoju voľnú úvahu použil v súlade s právom Spoločenstva, keď stanovil, že iba výrobcovia mlieka, ktorí investičné záväzky dojednali od 1. septembra 1981 do 1. marca 1984, môžu mať nárok na osobitné referenčné množstvo, s vylúčením výrobcov, ktorí takéto záväzky dojednali pred 1. septembrom 1981.

36 Pokiaľ ide o znenie článku 3 ods. 1 nariadenia č. 857/84, je potrebné konštatovať, že pre investičné záväzky toto ustanovenie v súvislosti so záväzkami dojednanými v rámci plánu rozvoja stanovenými v jeho prvom pododseku stanovuje lehotu, keď uvádza, že iba výrobcovia, ktorí pristúpili k takému plánu predloženému „pred 1. marcom 1984" môžu prípadne získať osobitné referenčné množstvo. Avšak toto ustanovenie nestanovuje, od akého dátumu by investičné záväzky mali byť povinne zohľadňované na účely takéhoto získania.

37 Dátum 1. január 1981 uvedený v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 857/84 zapadá do rámca rozlišovania, ktoré toto ustanovenie uskutočňuje — v súvislosti s určením osobitného referenčného množstva, ktoré môže byť priznané — medzi „práve vykonávanými" plánmi (prvá zarážka) a plánmi vykonanými po tomto dátume (druhá zarážka). Ako zdôraznila Komisia, žiadny rozhodujúci záver nie je možné vyvodiť z uvedenia predmetného dátumu, pokiaľ ide o vymedzenie investičných záväzkov, ktoré sa môžu zohľadniť na priznanie osobitného referenčného množstva.

38 Uvedenie dátumu 1. január 1981 v článku 3 ods. 1 prvého pododseku nariadenia č. 857/84 okrem toho zodpovedá tomu, že článok. 2 ods. 1 uvedeného nariadenia považuje rok 1981 v zásade za referenčný rok. Holandské kráľovstvo pritom využilo

možnosť ponúkanú odsekom 2 uvedeného článku zvoliť ako referenčný rok 1983. V dôsledku toho nie je možné použiť dátum 1. január 1981 v súvislosti s investičným záväzkom dojednaným bez plánu rozvoja v zmysle článku 3 ods. 1 druhého pododseku nariadenia č. 857/84.

39 Z toho vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdil pán Piek, znenie článku 3 ods. 1 nariadenia č. 857/84 neobsahuje skutočnosť, ktorá by mohla zabrániť tomu, aby členský štát obmedzil kategóriu výrobcov, ktorí môžu mať nárok na osobitné referenčné množstvo, na výrobcov, ktorí investičné záväzky dojednali po 1. septembri 1981.

40 Pokiaľ ide o cieľ stanovený v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 857/84, spočíva v tom, že umožňuje členským štátom, aby prispôsobili referenčné množstvo pre zohľadnenie osobitnej situácie niektorých výrobcov (pozri rozsudok Duff a i., už citovaný, bod 13). Sledovanie tohto cieľa sa však musí vykonávať, ako vyplýva z článku 5 uvedeného nariadenia, v medziach rezervy vytvorenej daným členským štátom v rámci zaručeného množstva.

41 Z výkladu ustanovení článku 3 ods. 1 v spojení s článkom 5 nariadenia č. 857/84 teda vyplýva, že aj keď zákonodarca Spoločenstva zamýšľal členským štátom poskytnúť možnosť, aby výrobcovi, ktorý dojednal investičné záväzky, umožnil využiť plody jeho investície (jeho investícií) (pozri v tomto zmysle rozsudky Cornée a i., už citovaný, bod 12, a Spronk, už citovaný, bod 15), možnosť, aby členský štát na tento

účel poskytol osobitné referenčné množstvo, môže byť uskutočnená iba v medziach zaručeného množstva, pričom tieto množstvá vychádzajú z vnútroštátnej rezervy. Na rozdiel od toho, čo tvrdil pán Piek, také obmedzenie môže byť takej povahy, ktorá odôvodní časové obmedzenie investičných záväzkov, ktoré sa môžu v tomto smere zohľadniť.

42 V pojednávanej veci aj za predpokladu, že, ako v konaní tvrdil pán Piek, vyčerpanie vnútroštátnej rezervy nemôže byť preukázané pred vnútroštátnym súdom, ktorý má právomoc túto otázku preskúmať, sa však zdá, že takéto časové obmedzenie ako obmedzenie v konaní vo veci samej je nevyhnutné, pokiaľ sa členský štát, ktorý má v tomto ohľade priestor pre úvahu, môže platne odvolať na skutočné nebezpečenstvo vyčerpania tejto vnútroštátnej rezervy. V tomto ohľade je pritom potrebné zdôrazniť, že v Holandsku boli všetky referenčné množstvá v rozhodnej dobe znížené o 8,65 % (pozri body 13 a 14 tohto rozsudku).

43 Toto časové obmedzenie nie je možné považovať za obmedzenie, ktoré je s ohľadom na toto nebezpečenstvo vyčerpania neprimerané. Pri porovnaní znevýhodnenia výrobcov mlieka a mliečnych výrobkov v situácii pána Pieka a povinnosti daného členského štátu, aby dodržoval požiadavky stanovené v článku 5 nariadenia č. 857/84, je totiž potrebné uviesť, že časové obmedzenie investičných záväzkov, ktoré je potrebné zohľadniť na priznanie osobitného referenčného množstva, na investičné záväzky dojednané po 1. septembri 1981 vychádza z myšlienky, že všetci výrobcovia, ktorí takéto záväzky dojednali pred týmto dátumom, mali k dispozícii aspoň šestnásť mesiacov na splnenie týchto záväzkov pred 1. januárom 1983, začiatkom referenčného roka vybraného holandskými orgánmi. Táto lehota sa pritom musí považovať za dostatočne dlhú, aby takémuto výrobcovi umožnila

v priebehu referenčného roku 1983 realizovať dodatočnú výrobu mlieka vyplývajúcu z jeho investičných záväzkov v nových prevádzkárňach pre dojnice a otelené kravy.

44 Pán Piek však nepredložil argumenty, ktoré by mohli spochybniť skutočnosť, že je všeobecne možné tento cieľ v tejto lehote dosiahnuť.

45 Z toho taktiež vyplýva, že výrobcovia, ktorí investičné záväzky dojednali pred 1. septembrom 1981, nie sú diskriminovaní v porovnaní s výrobcami, ktorí takéto záväzky dojednali po tomto dátume. Ako prví uvedení výrobcovia totiž na rozdiel od výrobcov, ktorí investičné záväzky dojednali po 1. septembri 1981, v zásade mohli získať referenčné množstvo v zmysle článku 2 nariadenia č. 857/84, ktoré odzrkadľuje zvýšenie ich výroby vyplývajúce z predtým dojednaných záväzkov, bez toho, aby bolo nevyhnutné použiť odchýlku spočívajúcu v priznaní osobitného referenčného množstva na základe článku 3 uvedeného nariadenia.

46 Ako zdôraznila holandská vláda, je potrebné ešte dodať, že zohľadnenie investičných záväzkov dojednaných pred 1. septembrom 1981 mohlo obsahovať nebezpečenstvo nevhodnej aplikácie právnej úpravy týkajúcej sa kvót na mlieko. Toto zohľadnenie by totiž výrobcom umožnilo uplatňovať staršie investičné záväzky predchádzajúce tomuto dátumu, aby sa im priznalo osobitné referenčné množstvo nie na účel výroby alebo uvedenia mlieka na trh, ale na účely využitia čisto finančného zvýhodnenia ich tržnej hodnoty (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. októbra 1991, von Deetzen, C-44/89, Zb. s. I-5119, bod 24, a z 20. júna 2002, Thomsen, C-401/99, Zb. s. I-5775, body 39 a 45).

47 Z vyššie uvedeného vyplýva, že je potrebné na otázky položené Hoge Raad der Nederlanden odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 druhý pododsek nariadenia č. 857/84 sa má vykladať v tom zmysle, že neodporuje takej vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava v konaní vo veci samej, ktorá obmedzuje kategóriu výrobcov mlieka, ktorí môžu mať nárok na osobitné referenčné množstvo, na výrobcov, ktorí investičné záväzky dojednali po 1. septembri 1981, ale pred 1. marcom 1984.

## O trovách

48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

**Článok 3 ods. 1 druhý pododsek nariadenia Rady (EHS) č. 857/84 z 31. marca 1984 o všeobecných pravidlách uplatňovania poplatku podľa článku 5c nariadenia (EHS) č. 804/68 v sektore mlieka a mliečnych výrobkov [*neoficiálny preklad*] sa má vykladať v tom zmysle, že neodporuje takej vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava v konaní vo veci samej, ktorá obmedzuje kategóriu výrobcov mlieka, ktorí môžu mať nárok na osobitné referenčné množstvo, na výrobcov, ktorí investičné záväzky dojednali po 1. septembri 1981, ale pred 1. marcom 1984.**

Podpisy